Quelle: http://manuscripta.at/?ID=35521
Copyright: Neustift/Novacella, Augustiner-Chorherrenstift

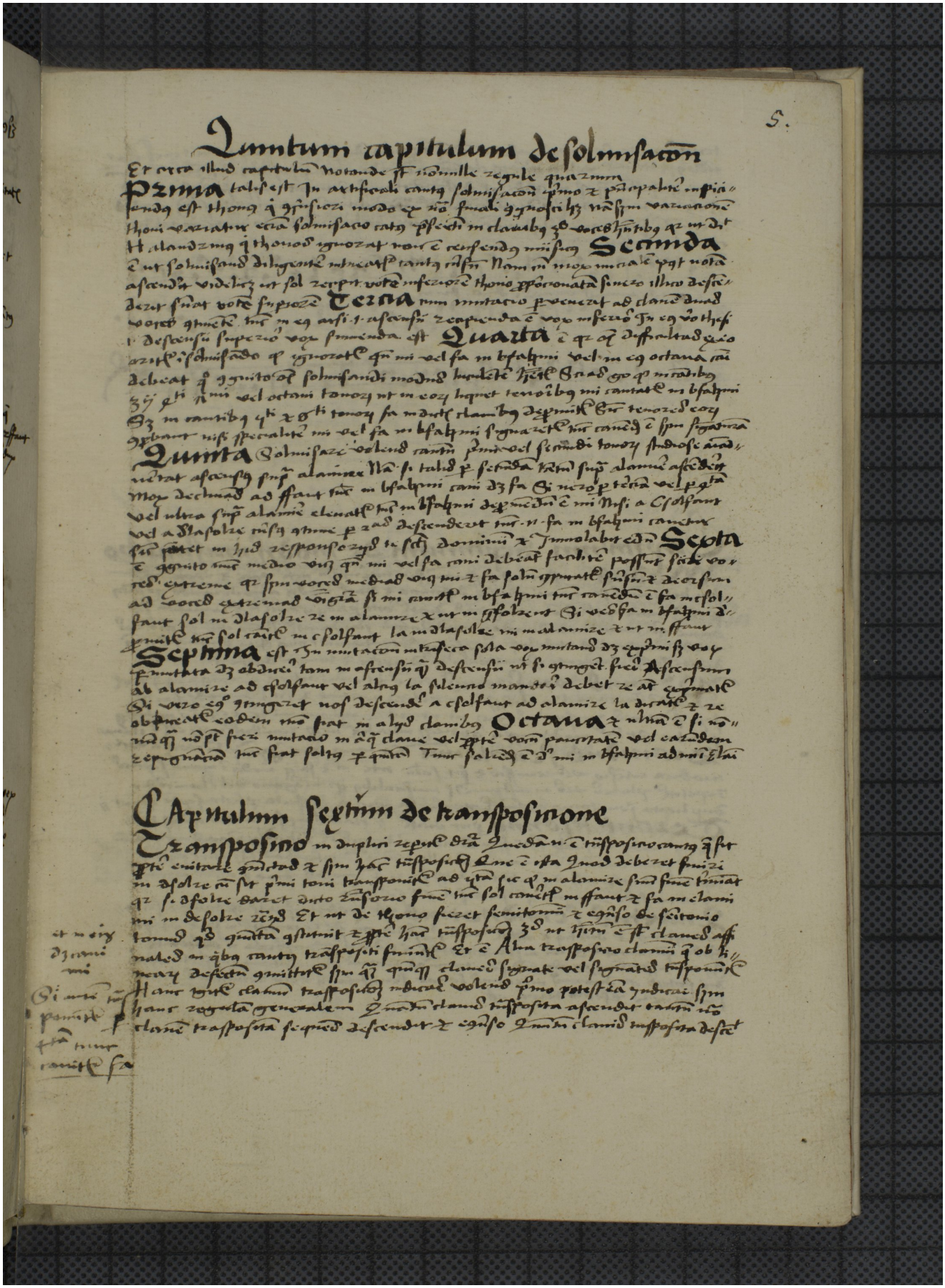

5.

Quintum capitulum de solmisacon

Et circa illud capitulum notande sunt quinque regule quarum

Prima talis est In artificiali cantu solmisacio primo et principaliter inspicienda est thonus in quo modo et non finali ignoscitur nam secundum variationem thoni variatur ista solmisacio cantus propterea in clavibus ut ex hinc habes quare in dit

H. clavis cum thonus ignoratur non est inspiciendum minus Scunda

est ut solmisando diligenter intueatur cantus ipsum Nam in modo imperfecto quia nota ascendit videlicet ut sol semper vocetur inferior et thonus appropriata sincero illico descendit sunt vocet superior Tertia

cum mutatio processerit ad clavem duri vocetur gamut tunc in eq arsis i. ascensus incipienda est vox inferior In eq thesis i. descensus superior vox sumenda est Quarta

est quod differentiam facio arsis solmisando et ignoratur quia mi vel fa in bfaymi vel in eq octava mi debeat et ignoratur solmisandi modus hoc modo Hic Si ad eq quia in rotibus Si gli a mi vel octavi tenor ut in eoz inquit tenoribus mi cantatur in bfaymi Sz in cantibus gli et gli tenor fa in duris clavibus deprimitur Cum tenor ad eoz aptatur nisi specialiter mi vel fa in bfaymi significatur tunc cantus est sine significatione Quinta

Solmisacio videlicet cantus primi vel secundi tenor studiose ascendit ascendit ascensus sunt alamire Ita si talis et secunda tertia sunt alamire ascendit mox declinat ad effaut sunt in bfaymi cum dz fa Si vero et tertia vel et quarta vel ultra sunt alamire clamatur sed in bfaymi deprimendi est mi Nisi a Csolfaut vel a Dlasolre usque quinque et ad descendent tunc in fa in bfaymi cantus sic fiet in hiis responsoryis te sch dominus et Immolabit edo Sexta

est quinto tunc medio vnq quia mi vel fa cum debeat fieri et possunt fieri vocari extreme et sunt vocari medial vnq mi et fa solum ignoratur fuerit decorum ad vocari extremal vigilia si mi cantatur in bfaymi tunc cantus est fa in csolfaut sol in dlasolre re in alamire et ut in effaut Si vero fa in bfaymi deprimitur tunc sol cantatur in csolfaut la in dlasolre mi in alamire et ut in effaut Septima

est Ita mutatio in tractu sola vox mutando dz exprimitur vox et mutatio dz abducit tam in arsis quam in descensu ut si ignoret fieri Ascensum ab alamire ad csolfaut vel alia la solemnis manere debet re ad exprimitur Si vero ea ignoret nos descendit a csolfaut ad alamire la deinde et re obtinetur eodem modo fiat in aliis clavibus Octava

et ultima est si non quia ipsum fieri mutando in eq clave vel ipsum vocum pauritatem vel cantum exponendo tunc fiat solus et quinto Tunc solus est d mi in bfaymi ad mi Elmi

Capitulum septimum de transposicione

Transposicio in duplici regule dicitur Quedam est transposicio cantus qui fit ipsi cuiusque quidem et sunt hac transposicio Quinque est ista Quod deberet fuisse in dsolre cum sit primi toni transponitur ad quinto sic et in alamire sunt sine tunat et dsolre deberet dicto transpositio sunt tunc sol cantatur in effaut et fa in clamini in desolre ceteris Et ut de thonis fieret semitonium et ergo de secundo tonus quod quinta gustavit et ipsum hac transposicio Sed ut tertia est clavis assimilatur in aliqua cantus transposita similiter Et est Alia transposicio clavium quod ab hiis vocibus deficiunt quitter sunt qui quia clavis sunt vel sunt transponitur Hanc vero clavium transpositio videtur volentes primo potest ita judicari sunt hanc regula generalem Quidem clavis transposita ascendit tertia non clavis transposita sicut descendit et ergo Quidem clavis transposita desce

et in eis dz mi

Si mi tunc ponitur ita tunc cantatur fa